

Arrestnummer

/ / 2025

Repertoriumnummer

2025 /

Datum van uitspraak

7 februari 2025

Notitienummer griffie

Notitienummer parket-generaal

Hof van beroep Gent

Arrest

tiende kamer
correctionele zaken

(notitienummer)

In de zaak van het OPENBAAR MINISTERIE

tegen

1. nr. **(naam beklaagde),**
 met Belgische nationaliteit,
 geboren te (plaats en datum),
 wonende te (adres),
 - beklaagde -

verdacht van:

als dader of mededader in de zin van artikel 66 Strafwetboek, namelijk:

zij die de misdaad of het wanbedrijf hebben uitgevoerd of aan de uitvoering rechtstreeks hebben meegewerkt;

A. Geen CITES-certificaat bijlage A specimen

opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid een inbreuk te hebben gepleegd op:

bij inbreuk op artikel 8 1. en 3. van de Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad van 9 december 1996 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer, artikel 20 van het koninklijk besluit van 9 april 2003 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer en artikel 5 van de wet van 28 juli 1981 houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten, en van de bijlagen, opgemaakt te Washington op 3 maart 1973, alsmede van de Wijziging van de Overeenkomst, aangenomen te Bonn op 22 juni 1979,

specimens van in bijlage A genoemde soorten te hebben aangekocht, te koop te hebben gevraagd, voor commerciële doeleinden te hebben verworven, voor commerciële doeleinden te hebben tentoongesteld, met winstoogmerk gebruikt te hebben, te hebben verkocht, in bezit te hebben gehad met het oog op verkoop, ten verkoop te hebben aangeboden, te hebben vervoerd met het oog op verkoop, zonder certificaat afgegeven door een administratieve instantie van de lidstaat waarin de specimens zich bevinden

meer bepaald negen A-specimens (2 x *Cacatua sulphurea sulphurea*, 4 x *Psittacus erithacus*, 2 x *Streptopelia turtur* en 1 x *Streptopelia turtur hybride*) te hebben gehouden zonder CITES-certificaat ((notitienummer), stuk 4)

te (plaats) in de periode van 30 april 2021 tot en met 11 juni 2021.

Deze feiten zijn strafbaar gesteld door artikel 16.6.1, § 1, eerste lid, decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

B. Geen bewijs legale herkomst bijlage B specimen

opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid een inbreuk te hebben gepleegd op:

bij inbreuk op artikel 8 1. en 5. van de Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad van 9 december 1996 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer, artikel 20 van het koninklijk besluit van 9 april 2003 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer en artikel 5 van de wet van 28 juli 1981 houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten, en van de bijlagen, opgemaakt te Washington op 3 maart 1973, alsmede van de Wijziging van de Overeenkomst, aangenomen te Bonn op 22 juni 1979, specimen van in bijlage B genoemde soorten te hebben aangekocht, te koop te hebben gevraagd, voor commerciële doeleinden te hebben verworven, voor commerciële doeleinden te hebben tentoongesteld, met winst oogmerk gebruikt te hebben, te hebben verkocht, in bezit te hebben gehad met het oog op verkoop, ten verkoop te hebben aangeboden, te hebben vervoerd met het oog op verkoop, zonder dat ten genoegen van de bevoegde autoriteit is aangetoond dat die specimen verkregen werden en, indien ze niet uit de Gemeenschap afkomstig zijn, daarin werden binnengebracht overeenkomstig de geldende wetgeving inzake instandhouding van de wilde flora en fauna;

meer bepaald zes B-specimens (1 x *Cacatua galerita eleonora*, 3 x *Leiothrix lutea* en 2 x *Tauraco livingstonii*) te hebben gehouden zonder bewijs van legale herkomst (notitienummer), stuk 4)

te (plaats) in de periode van 30 april 2021 tot en met 11 juni 2021.

Deze feiten zijn strafbaar gesteld door artikel 16.6.1, § 1, eerste lid, decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

C. Geldigheid certificaten

opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid een inbreuk te hebben gepleegd op artikel 11.2 en 11.5 van de Verordening (EG) nr. 865/2006 van de Commissie van 4 mei 2006 houdende uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer, artikel 20 van het koninklijk besluit van 9 april 2003 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het

desbetreffende handelsverkeer en artikel 5 van de wet van 28 juli 1981 houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten, en van de bijlagen, opgemaakt te Washington op 3 maart 1973, alsmede van de Wijziging van de Overeenkomst, aangenomen te Bonn op 22 juni 1979,

door een in artikel 48 van de voormelde verordening bedoeld certificaat dat zijn geldigheid verloren had omdat:

- a) daarop vermelde levende specimens zijn gestorven;
- b) daarop vermelde levende dieren zijn ontsnapt of zijn vrijgelaten;
- c) daarop vermelde specimens zijn verloren, vernietigd of gestolen;
- d) enig gegeven dat is vermeld in vak 2 of vak 4 van een certificaat niet langer met de werkelijkheid overeenstemt;
- e) de in vak 20 gespecificeerde speciale voorwaarden niet langer worden vervuld niet zonder verwijl aan de administratieve instantie van afgifte te hebben teruggezonden

meer bepaald 51 CITES-EU-certificaten die hun geldigheid verloren hadden doordat de specimens niet meer aanwezig waren, niet te hebben teruggezonden aan de administratieve instantie van afgifte (4 x *Terrapene coahuila*, 2 x *Testudo hermannii*, 1 x *Testudo Graeca*, 5 x *Tyto alba*, 5 x *Strix aluco*, 5 x *Asio otus*, 7 x *Athene noctua*, 3 x *Cacatua sulphurea*, 5 x *Cacatua sulphurea citrinocrastica*, 1 x *Amazona ochrocephala oratrix*, 12 x *Streptopelia turtur*, 1 x *Leucopsar rothschildi*) ((notitienummer), stuk 4)

te (plaats) in de periode van 30 april 2021 tot en met 11 juni 2021.

Deze feiten zijn strafbaar gesteld door artikel 16.6.1, § 1, eerste lid, decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

D. Geen CITES-register

opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid een inbreuk te hebben gepleegd op:

de artikelen 12 en 20 van het koninklijk besluit van 9 april 2003 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer, strafbaar gesteld door artikel 20 van het hoger vernoemd koninklijk besluit van 9 april 2003 en artikel 5 van de wet van 28 juli 1981 houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten, en van de bijlagen, opgemaakt te Washington op 3 maart 1973, alsmede van de Wijziging van de Overeenkomst, aangenomen te Bonn op 22 juni 1979,

als natuurlijke of rechtspersoon die, met overwegend commerciële doeleinden, dierlijke specimens van bijlage A of B van de Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad van 9 december 1996 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer, kweekt, houdt, afstaat, ruilt, te koop aanbiedt, verkoopt, koopt of gebruikt, geen register van binnenkomst en een register van vertrek bijgehouden te

hebben overeenkomstig de modellen bepaald in bijlage 2 en bijlage 3 van hoger vernoemd koninklijk besluit van 9 april 2003,

meer bepaald een onvolledig register van binnenkomst en vertrek te hebben bijgehouden met betrekking tot 111 specimens van bijlage A of B in het register van binnenkomst en 21 in het register van vertrek ((notitienummer), stuk 4)

te (plaats) in de periode van 30 april 2021 tot en met 11 juni 2021

Deze feiten zijn strafbaar gesteld door artikel 16.6.1, § 1, eerste lid, decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

E. soortenbescherming

opzettelijk een inbreuk te hebben gepleegd op artikel 10, § 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer (Soortenbesluit), spijts het verbod, opzettelijk gedood te hebben het specimen van de beschermde diersoorten van de onder categorie 1, 2 of 3 in bijlage 1 van hoger vernoemd besluit vermelde soorten,

namelijk door een heggenmus te hebben doodgeknepen ((notitienummer), stuk 4)

te 9680 Maarkedal op 30 april 2021.

Deze feiten zijn strafbaar gesteld door artikel 16.6.1, § 1, eerste lid, decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

F. Soortenbescherming

opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid een inbreuk te hebben gepleegd op artikel 12 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer (Soortenbesluit), namelijk onder zich te hebben gehad, vervoerd, verhandeld of geruild te hebben, te koop of in ruil te hebben aangeboden, van specimens of eieren van beschermde diersoorten of van specimens van beschermde plantensoorten of andere organismen van de onder categorie 1, 2 of 3 in bijlage 1 van hoger vernoemd besluit vermelde, meer bepaald:

- **134 niet geringde of niet reglementair geringde vogels ((notitienummer), stuk 5 -11)**
- **2 muurhagedissen ((notitienummer), stuk 6)**

te (plaats) in de periode van 30 april 2021 tot en met 11 juni 2021.

Deze feiten zijn strafbaar gesteld door artikel 16.6.1, § 1, eerste lid, decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

G. Soortenbescherming

opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid een inbreuk te hebben gepleegd op:

artikel 16, § 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer (Soortenbesluit) middelen, vermeld in bijlage 2, C, onder zich te hebben gehad, te hebben vervoerd, te hebben verhandeld, te hebben geruild, te koop te hebben aangeboden of in ruil te hebben aangeboden, namelijk:

1°vogelvangstnetten: netten die opgespannen een oppervlakte hebben van meer dan 1 m², een maaswijdte hebben tussen 11 en 29mm, gemeten over het garen van knoop tot knoop, vervaardigd zijn uit synthetische, kunstmatige of natuurlijke vezels en waarvan het garen is samengesteld uit twee tot acht getorste of geweven draden;

2°mistnetten: netten in banen, aan het stuk of in bepaalde vorm vervaardigd, van garens in synthetische of van kunstmatige vezels met een totale dikte van minder van 150 deniers (16,2 mg per meter) en waarvan de maaswijdte gemeten over het garen, van knoop tot knoop, kleiner is dan 35 mm;

3°vogelvangkooien en -klemmen: allerlei types van kooien, klemmen en vallen, van welk formaat ook, die geschikt zijn voor de vangst van vogels, met uitzondering van vallen die worden toegelaten conform bijlage 3 van het besluit;

meer bepaald een molenkooi, een klapnet en een vogelvangstnet onder zich te hebben gehad ((notitienummer), st. 6)

te (plaats) op 30 april 2021

Deze feiten zijn strafbaar gesteld door artikel 16.6.1, § 1, eerste lid, decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

H. Soortenbescherming

opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid een inbreuk te hebben gepleegd op:

artikel 31/1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer (Soortenbesluit) door ten aanzien van specimen van

voor de Unie zorgwekkende invasieve soorten verboden handelingen te hebben gesteld, namelijk

1° het onder zich houden, ook in een gesloten omgeving

meer bepaald 41 schildpadden van de trachemysgroep onder zich te hebben gehouden ((notitienummer), st. 9)

te (plaats) op 30 april 2021.

Deze feiten zijn strafbaar gesteld door artikel 16.6.1, § 1, eerste lid, decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

I. Onthouden van aangepaste voeding, verzorging of huisvesting van dieren

nagelaten te hebben de nodige maatregelen te nemen om het dier dat hij hield, verzorgde of te verzorgen had, een in overeenstemming met zijn aard, zijn fysiologische en ethologische behoeften, zijn gezondheidstoestand en zijn graad van ontwikkeling, aanpassing of domesticatie, aangepaste voeding, verzorging en huisvesting te verschaffen, (art. 4, § 1 en 36, 3° wet 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren)

namelijk 3 katten, 2 ratten, 348 vogels en 109 schildpadden ((notitienummer), stuk 150)

te (plaats) in de periode van 30 april 2021 tot en met 11 juni 2021.

* * * *

1.1 De rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Oudenaarde, kamer O12, besliste bij vonnis van 27 februari 2024 op tegenspraak als volgt:

“STRAFRECHTELIJK

Verbeterd de telastlegging H in die zin dat artikel 31/2, 1° Soortenbesluit als verbodsbepaling wordt toegevoegd.

Telastleggingen A, B, C, D, E, F, G en H

*Veroordeelt **(naam)** voor de hierboven omschreven en bewezen verklaarde telastleggingen A, B, C, D, E, F, G en H samen tot een **gevangenisstraf van 8 maanden** en tot een **geldboete van 24.000 euro**, zijnde 3.000 euro vermeerderd met 70 opdecimen, of een vervangende gevangenisstraf van 3 maanden.*

*Verleent **uitstel van tenuitvoerlegging** voor wat betreft **4 maanden** van de opgelegde hoofdgevangenisstraf en dit gedurende een periode van 5 jaar.*

Verbeurdverklaring

Verklaart **verbeurd** overeenkomstig art. 42, 1° Sw de in beslag genomen goederen en dieren.

Beveelt op grond van artikel 6 §4 van de CITES-wet de **verbeurdverklaring** van alle wegens de bewezen verklaarde inbreuken op deze wet in beslag genomen vogels (dood of levend).

Veroordeelt de *beklaagde* tot de onkosten van de terugzendingen die niet door de staat van uitvoer werden betaald, tot de kosten van expertises, van het vervoer naar de bewaarcentra, van het slachten, van het vernietigen en van de bewaring tot aan de datum van het vonnis, met betrekking tot de vogels waarvoor hij veroordeeld werd.

Telastlegging I

Veroordeelt (**naam beklagde**) voor de hierboven omschreven en bewezen verklaarde telastlegging I tot een **geldboete van 16.000 euro**, zijnde 2.000 euro vermeerderd met 70 opdecimen, of een vervangende gevangenisstraf van 3 maanden.

Verbod houden van dieren

Legt (**naam beklagde**) het **definitief verbod op om dieren te houden**.

HERSTEL

Veroordeelt (**naam beklagde**) in toepassing van artikel 16.6.6. DABM tot het herstel van de natuurschade door compensatie middels betaling van een som van **68.545,06 euro** aan het MINA-fonds binnen een termijn van **6 maanden** vanaf het definitief worden van dit vonnis.

BIJDRAGEN EN KOSTEN

Veroordeelt (**naam beklagde**) tot betaling van een **bijdrage** aan het Bijzonder Fonds tot Hulp aan de Slachtoffers van Opzettelijke Gewelddaden en aan de Occasionele Redders van 25 euro, vermeerderd met 70 opdecimen tot 200 euro.

Veroordeelt hem tot betaling van de **bijdrage** tot het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand van 24 euro.

Veroordeelt hem tot betaling van de **vaste vergoeding** voor beheerskosten in strafzaken van 58,90 euro.

Veroordeelt (**naam beklagde**) tot betaling van de **gerechtskosten** voor het openbaar ministerie, begroot op 31,94 euro.

BURGERRECHTELIJK

Verklaart de eis van de burgerlijke partij toelaatbaar en gegrond.

*Veroordeelt (**naam beklaagde**) tot het betalen aan de burgerlijke partij de som van **7.750 euro**, te vermeerderen met de vergoedende intrest tegen de wettelijke intrestvoet vanaf 30 april 2021 tot vandaag en met de gerechtelijke intrest tegen de wettelijke intrestvoet vanaf vandaag tot de dag van volledige betaling, en de kosten.*

*Veroordeelt (**naam beklaagde**) tot de kosten en begroot de rechtsplegingsvergoeding op **1.350 euro**.*

Houdt ambtshalve de overige burgerrechtelijke belangen aan.”

1.2 Tegen dit vonnis werd hoger beroep ingesteld door het afleggen van een verklaring op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Oudenaarde, op:

- 27 maart 2024 door de beklaagde (naam);
- 29 maart 2024 door het openbaar ministerie.

Deze partijen dienden op diezelfde data ook elk een verzoekschrift in op de griffie, zoals voorgeschreven door artikel 204 Wetboek van Strafvordering.

1.3 Het hof hoorde op de openbare rechtszitting van 18 oktober 2024 in het Nederlands:

- de beklaagde (naam), vertegenwoordigd door meester Kurt Vanthuyne, advocaat met kantoor te Izegem,
- het openbaar ministerie, vertegenwoordigd door Jan De Clercq, advocaat-generaal.

Het hof stelde de zaak in voortzetting naar de rechtszitting van 10 januari 2025 om het openbaar ministerie toe te laten de huidige toestand te laten controleren. Op de rechtszitting van 10 januari 2025 hoorde het hof:

- de beklaagde (naam), vertegenwoordigd door meester Kurt Vanthuyne, advocaat met kantoor te Izegem,
- het openbaar ministerie, vertegenwoordigd door Jan De Clercq, advocaat-generaal.

2. De beide verklaringen van hoger beroep tegen het vonnis van 27 februari 2024 zijn tijdig en regelmatig naar de vorm. Ook de grievenformulieren zijn tijdig ingediend.

De advocaat van de beklaagde (naam) duidde in het grievenformulier nauwkeurige grieven aan over de straf (hij betwist zowel de geldboete als de gevangenisstraf). In de rubriek “Andere” verduidelijkte hij het niet eens te zijn met de beslissing van de eerste rechter over de herstellvordering, de verbeurdverklaring en het verbod om dieren te houden.

Ook de grief die het openbaar ministerie over de straf aanduidde, is nauwkeurig.

De hoger beroepen van respectief de beklaagde (naam) en van het openbaar ministerie zijn ontvankelijk (art. 203 en 204 Wetboek van Strafvordering).

Het hof beslist in dit arrest binnen de perken van de hoger beroepen en vervolgens van de grieven zoals bedoeld in artikel 210 Wetboek van Strafvordering. Het hof stelt vast dat er in dit geval geen redenen zijn om ambtshalve een grief in de zin van deze bepaling op te werpen.

De devolutieve werking van de beperkte hoger beroepen en vervolgens de grieven brengt mee dat de beslissing van de eerste rechter tot de schuld van de beklaagde aan de telastleggingen A, B, C, D, E, F, G, H en I definitief is. Dit is ook het geval voor de beslissing over de kosten van de strafvordering in eerste aanleg, de vaste vergoeding voor de beheerskosten in strafzaken, de bijdrage aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand, de burgerlijke vordering van de vzw Vogelbescherming Vlaanderen en tot het aanhouden van de overige burgerlijke belangen. De saisine van het hof is beperkt tot de straf, de bijdrage aan het Slachtofferfonds en de herstellvordering.

3. Voor een weergave van de feiten verwijst het hof naar het overzicht dat de eerste rechter gaf op pagina 9 tot en met 47 van het bestreden vonnis.

4. Terecht vulde de eerste rechter de telastlegging H aan met de verbodsbepaling van artikel 31/2, 1° Soortenbesluit.

5.1 De beklaagde is 56 jaar en verkreeg bij vonnis van de correctionele rechtbank te Oudenaarde van 16 september 2013 de gunst van de opschorting voor onder meer weerspannigheid en het opzettelijk toebrengen van slagen aan de politie.

Hij pleegde de feiten van de telastleggingen A, B, C, D, E, F, G en H met eenzelfde misdadig opzet, zodat het hof daarvoor slechts één straf toepast (art. 65, eerste lid, Strafwetboek). Het opzet waarmee hij de feiten van de telastlegging I pleegde, moet daarvan worden onderscheiden, zodat het hof voor die laatste feiten een afzonderlijke straf zal opleggen.

De beklaagde was illegaal in het bezit van tal van beschermde vogels, schildpadden en reptielen. Hij was ook in het bezit van vogelvangstmateriaal. Het hof verwijst naar de volgende terechte overwegingen van de eerste rechter in verband met de straftoemeting:

“Tientallen vogels waren niet, of niet reglementair geringd. Met talrijke ringen was er gefraudeerd.

Volgens de natuurinspecteurs was het gebruik van oude pootringen van voor 2012 opmerkelijk. De reden hiervoor is dat oude pootringen tot voor 2012 waren vervaardigd uit zacht aluminium waardoor ze makkelijker te frauderen waren. Vanaf 2012 werd het verplicht om de ringmaten op een ring in cijfers te vermelden en werden pootringen vervaardigd uit verhard aluminium. Deze ringen zijn moeilijker te frauderen waardoor de fraude (bv. uitrekken) ook sneller opvalt. De beklaagde verklaarde dan niet alleen totaal ongeloofwaardig, maar ook in strijd met de vaststellingen door ringers van het Instituut voor Natuurwetenschappen, dat het om zeer oude vogels ging.

(...)

Het verhandelen of het bezit zonder de vereiste documenten als bewijs van legale oorsprong, of het niet gebruiken van de verplichte gesloten voetringen, of het frauderen ermee, bemoeilijkt of verhindert controle, en vormt uiteindelijk eveneens een bedreiging voor de biodiversiteit. De beklaagde heeft de controle ernstig bemoeilijkt.

Controle is essentieel. Het is algemeen gekend dat vogels uit geldgewin worden gevangen en al dan niet gedood om te verhandelen. De beklaagde werkte dus mee aan een illegale handel en bracht daardoor schade toe aan de biodiversiteit. De achteruitgang van de soortenrijkdom is mondiaal en Europees alarmerend.

De beklaagde heeft grote reële schade aan de natuur toegebracht. Hij was in het bezit van vele en ook erg zeldzame soorten als ortolaan, zomertortel, appelvink, kruisbek, raaf, en ook soorten die sterk achteruit gaan zoals zomertortel, veldleeuwerik...

Hij heeft uitsluitend oog gehad voor het eigen belang en heeft dat persoonlijk belang gesteld boven het belang dat de gemeenschap heeft bij de vrijwaring van natuur en biodiversiteit.

Het toe-eigenen van dit gemeenschappelijk natuurpatrimonium, al dan niet uit geldgewin, is bijzonder laakbaar. Dat de beklaagde uit geldgewin handelde blijkt uit de grootschaligheid, het feit dat hij niet werkt maar er toch door de verbalisanten een grote som cash geld werd aangetroffen, hij in staat is om meer dan 150.000 euro te investeren in kooien...

23. *De strijd ter bescherming van de biodiversiteit is op nationaal (Kadernota Integrale Veiligheid 2022-2024 'Wat betreft de controle en handhaving moet prioritair aandacht gaan naar de bedreigingen voor de biodiversiteit, met name de illegale handel in bedreigde diersoorten, de vogelvangst en de netwerken die deze soorten vangen'), Europees (De Europese Biodiversiteitsstrategie 2030/Biodiversiteit: hoe de EU de natuur beschermt - Consilium (europa.eu)) en mondiaal vlak een prioriteit.*

In de EU-Biodiversiteitstrategie 2030 is de handhaving van de EU-wetgeving over vogels en habitats één van de prioriteiten.

Het gerecht moet tonen dat het de misdrijven die afbreuk doen aan de biodiversiteit en het natuurlijk erfgoed als een ernstige vorm van criminaliteit beschouwt.

24. *De straf moet doeltreffend, evenredig en afschrikwekkend zijn. Zo staat het ook in artikel 5 van Richtlijn 2008/99/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht.*

Een straf moet dus van die aard zijn dat zij ontmoedigt nog langer de wet te overtreden of aanzet tot een afweging van pakkans en persoonlijk voordeel.

De op te leggen straf moet duidelijk maken dat de naleving van de regels ter bescherming van de natuur ernstig genomen moet worden. In een verstedelijkt en natuurarm Vlaanderen moet zorgzaam omgegaan worden met de weinige en erg versnipperde natuur.

(...)

Bovendien moet ook rekening worden gehouden met de maatschappelijke kost die door de beklaagde veroorzaakt wordt in de vorm van de noodzakelijke inzet van mensen en middelen voor de handhaving. De inzet van inspectiediensten, politie en justitie betekent voor de gemeenschap een grote kost."

Ook het hof gaat niet in op de vraag van de beklaagde om hem tot een werkstraf te veroordelen. Een werkstraf zou de beklaagde nauwelijks doen beseffen wat de ernst is van de misdrijven die hij pleegde. De hierna bepaalde geldboete is absoluut noodzakelijk als maatschappelijke reactie en om de beklaagde te laten inzien dat hij geen dieren mag houden, zonder de toepasselijke regelgeving strikt na te leven. Deze geldboete moet volledig effectief blijven, zo niet verliest de straf haar ontradend karakter. Het hof legt de beklaagde geen gevangenisstraf op. De beklaagde veroordelen tot een gevangenisstraf zal niet meer of beter bijdragen tot de hiervoor vermelde strafdoelen.

De geldboete moet nog worden vermeerderd met 70 deciem (maal acht). De vervangende gevangenisstraf die het hof voorziet, zet de beklaagde er voldoende toe aan de geldboete te betalen.

5.2 Het hof bevestigt de beslissing van de eerste rechter tot verbeurdverklaring van de in beslag genomen goederen en dieren, met toepassing van artikel 42, 1° Strafwetboek, voor zover die dieren niet onder toepassing van de CITES-wet vallen. Het bevestigt ook de verbeurdverklaring van de in beslag genomen vogels op grond van artikel 6, § 4 van de CITES-wet, net als de veroordeling van de beklaagde tot de kosten, bedoeld in artikel 6, § 4 CITES-wet.

Het hof neemt de door de eerste rechter daarvoor aangehaalde redenen over, zoals weergegeven op pagina 53 van het bestreden vonnis.

5.3 De feiten van de telastlegging I zijn op hun beurt de opeenvolgende en voortgezette uiting van eenzelfde misdadig opzet, zodat het hof ook daarvoor met toepassing van artikel 65, eerste lid, Strafwetboek, slechts een straf toepast.

Deze feiten zijn sinds 1 januari 2025 omschreven in artikel 10 Vlaamse Codex Dierenwelzijn, strafbaar gesteld door artikel 66 van diezelfde Codex. Op het ogenblik van het plegen ervan waren de feiten strafbaar met een geldboete van 52 tot 2.000 euro. Met ingang van 20 maart 2022 zijn ze strafbaar met een gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en/of een geldboete van 52 tot 100.000 euro. Het hof zal met toepassing van artikel 2, tweede lid, Strafwetboek, de minst zware straf toepassen.

De beklaagde maakte zich schuldig aan een zeer ernstige vorm van dierenverwaarlozing. Terecht wees de eerste rechter er op dat de erbarmelijke omstandigheden waarin de dieren moesten leven, eigenlijk neerkwamen op mishandeling. Quasi alle dieren die hij hield, leefden in schrijnende hygiënische omstandigheden. Het gebrek aan drinkwater, voldoende voeder en de vaststelling dat vele dieren erg mager waren, staan gelijk aan een manifest inadequate verzorging. De dieren werden in onaangepaste en ongeschikte kooien gehuisvest, waaronder zelfs kartonnen dozen. Meerdere dieren, voornamelijk kraaiachtigen, moesten permanent in het donker verblijven. Vele vogels hadden een grote hoeveelheid uitwerpselen aan hun poten en een gehavend verenkleed als gevolg van de erbarmelijke hygiëne en ongeschikte huisvesting.

Ook voor die feiten is een geldboete een noodzakelijke en de meest passende straf. Om de hoger al aangehaalde redenen legt het hof ook hiervoor geen werkstraf op en moet de geldboete effectief blijven.

Die geldboete is nog te vermeerderen met 70 deciemmen (maal acht). De hierna bepaalde vervangende gevangenisstraf stimuleert de beklaagde voldoende tot het betalen van de geldboete.

5.4 Over het door het openbaar ministerie gevorderde verbod tot het houden van dieren overwoog de eerste rechter pertinent:

“30. Krachtens artikel 40 van de Dierenwelzijnswet kan de rechtbank eveneens een verbod opleggen om dieren van één of meer soorten te houden, hetzij definitief, hetzij voor een periode van 1 maand tot 3 jaar.

Bij decreet van 4 februari 2022, in werking getreden op 20 maart 2022, werd artikel 40 gewijzigd en werd het maximaal tijdelijk verbod tot het houden van dieren verhoogd van 3 naar 5 jaar.

Het openbaar ministerie vorderde een verbod op te leggen om dieren te houden.

De beklaagde verzette zich daartegen. Hij legde stukken over waaruit zou moeten blijken dat hij voor 153.933 euro investeerde in nieuwe kooien.

31. *De vastgestelde verwaarlozing was bijzonder schrijnend. De foto's tonen afschuwelijke levensomstandigheden van de vele vogels, schildpadden, katten... waaruit geen enkel respect voor de dieren blijkt. Verschillende vogels waren erg vuil, misvormd of gestorven. De dieren hadden vaak noch eten noch drinken.*

Het was ook geen eenmalig feit, zoals blijkt uit het proces-verbaal van de inspecteur dierenwelzijn. In het verleden werden ook reeds inbreuken op de dierenwelzijnswet vastgesteld. Waarschuwingen hebben geen resultaat gehad. In 2010 werd hij reeds schriftelijk gewaarschuwd wegens wantoestanden. Bij de eerste controle op 30 april 2021 werd hij door de inspecteur dierenwelzijn aangemaand onmiddellijk maatregelen te nemen. Tijdens de controle van 11 juni 2021 bleken de wantoestanden nog steeds dezelfde.

De beklaagde trekt zich dus noch het welzijn van de dieren aan, noch de waarschuwingen van de inspectie.

De beklaagde moet beseffen dat ook dieren met respect moeten worden behandeld.

Hij is zeer ernstig tekortgeschoten en is duidelijk ongeschikt om dieren te houden. Hij kan de verantwoordelijkheid die hoort bij het houden van dieren niet aan."

Sinds 1 januari 2025 is het verbod om dieren te houden als veiligheidsmaatregel opgenomen in artikel 68, 3° Vlaamse Codex Dierenwelzijn. De duur ervan is nog steeds dezelfde als deze voorzien door het vroegere artikel 40 van de Dierenwelzijnswet, zoals gewijzigd bij decreet van 4 februari 2022.

Op de rechtszitting van 18 oktober 2024 voerde de verdediging aan dat de beklaagde nog altijd een hond en schildpadden had, net als een honderdtal vogels. Al deze dieren zou hij nu goed verzorgen. Ze zouden in goede omstandigheden verkeren en zijn ondergebracht in nieuwe kooien, op slechts één locatie. Het hof stelde de zaak daarom uit naar de rechtszitting van 10 januari 2025, om het openbaar ministerie toe te laten te vragen dat de Inspectie Dierenwelzijn, samen met het Agentschap Natuur en Bos, CITES en de lokale politie een hercontrole zouden uitvoeren op de drie adressen waar de beklaagde destijds dieren hield. Die controle vond plaats op 10 december 2024.

Uit die controle is gebleken dat de beklaagde nog steeds op drie adressen dieren houdt. In de woning aan de (adres) houden hij en zijn echtgenote een elftal honden. Verontrustend is dat op het bed in de slaapkamer hondenuitwerpselen werden aangetroffen. De honden leken wel goed gevoed, maar waren schuw. Alle vogels hadden zitstokken, met uitzondering van de twee kippen op de weide achteraan. De hygiëne in de verblijven was aanvaardbaar tot goed, maar de Inspectiedienst Dierenwelzijn wees er op dat er ruim anderhalf uur verstreek tussen haar aankomst en het ogenblik waarop de beklaagde naar buiten kwam om de inspecteurs te woord te staan, zodat de dienst er van uitging dat de beklaagde in deze tussentijd de vogels in de woning had verzorgd en hun verblijven (deels) had gereinigd. Verschillende vogels hadden geen drinkwater, ofwel was het aanwezige water vervuild.

Op het adres aan de (adres) was de hygiëne in de verblijven van de zangvogels aanvaardbaar, maar die van de verblijven van de zes duiven daarentegen erg ondermaats. De bodembedekking bestond enkel uit (oude, beschimmelde) mest. Bij verschillende duiven hingen er mestballen aan de poten, meerdere vertoonden tekenen van diarree. De staartveren en veren op de buik en rond de cloaca waren bevuild met geel-bruine ontlasting.

Verschillende dieren hadden geen drinkwater of voeder. In een lege broodzak op de grond werden vier dode vogeltjes aangetroffen, net als een dood vogeltje in een andere volière. De kippen hadden geen schuilmogelijkheden en geen legnesten.

Een groot deel van de vogels in de woning en bijgebouwen op het adres (adres) was gehuisvest in te kleine kooien. Er was onvoldoende natuurlijke lichtinval en de luchtkwaliteit in de woning was ondermaats. Ook de hygiëne was in vele verblijven (erg) ondermaats en verschillende dieren hadden geen (proper) drinkwater of voeder. Het pluimvee beschikte niet over een geschikte beschutting.

Deze vaststellingen tonen aan dat een levenslang verbod tot het houden van dieren nog steeds absoluut noodzakelijk is. Hoewel de beklaagde na de rechtszitting van 18 oktober 2024 wist dat hij zou gecontroleerd worden, slaagde hij er niet in om alles nog voor die controle in orde te brengen. Omdat de honden zich in wel in een relatief goede toestand bevonden en goed leken te worden verzorgd, voorziet het hof wel een uitzondering voor het houden van honden als huisdier, evenwel beperkt tot maximum twee. Toelaten dat hij meer honden zou houden, zou tot gevolg hebben dat de beklaagde de dieren niet meer in de correcte hygiënische omstandigheden bij zich zal kunnen houden en hen niet meer de vereiste adequate verzorging zal kunnen bieden.

Terecht vorderde het openbaar ministerie dat het hof een dwangsom zou koppelen aan de naleving van het verbod. Nu hij zich bijzonder hardleers heeft getoond, is een dwangsom noodzakelijk om de beklaagde ervan te overtuigen zich te houden aan het opgelegde verbod.

6. De beklaagde is gehouden tot de kosten van de strafvordering in hoger beroep, aan de zijde van het openbaar ministerie begroot zoals hierna bepaald. Met toepassing van artikel 91 koninklijk besluit van 28 december 1950 houdende het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken verhoogt het hof deze kosten in hoger beroep met 10 %.

Veroordeeld tot twee correctionele hoofdstraffen moet de beklaagde tweemaal de bijdrage betalen van 25 euro tot financiering van het bijzonder Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders (art. 29 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen). Deze bijdrage, die een eigen aard heeft en geen straf inhoudt, wordt vermeerderd met 70 deciemmen tot 200 euro, en dit ongeacht de datum van de bewezen verklaarde feiten.

Over de kosten van de strafvordering in eerste aanleg besliste de eerste rechter al definitief, net als over de vaste vergoeding voor de beheerskosten in strafzaken en de bijdrage aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijsbijstand.

7. Terecht en op correcte wijze legde de eerste rechter de beklaagde een herstelmaatregel op. Het hof verwijst naar de overwegingen onder randnummers 32 tot en met 36 van het

aangevochten vonnis, mits de hierna volgende beperkte correctie in de berekening, op verzoek van de beklaagde.

Nu de wet zich verzet tegen het uitzetten van specimens van soorten die onder toepassing van het Soortenbesluit vallen om de aan de natuur toegebrachte schade te herstellen (art. 17 Soortenbesluit), is een compensatie de enige mogelijke vorm van herstel. Niets belet dat dit een financiële compensatie is die wordt toegekend aan een overheidsdienst, die tot doel heeft de kosten van sanering en herstel te dekken die niet door de inkomsten van de heffingen en boetes wordt gedekt. Artikel 16.5.1., § 1 Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid bepaalt dat artikel 73 van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 van toepassing is op de opbrengsten, verkregen uit de toepassing van titel XVI van het Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid. De opbrengsten, vermeld in het eerste lid, die conform artikel 73 van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 worden toebedeeld aan de Vlaamse overheid, komen toe aan het Minafonds. Het fonds is deel van de Vlaamse overheid en financiert projecten voor preventie en sanering inzake leefmilieu en natuur, gedeeltelijk gespijsd volgens het principe “de vervuiler betaalt”, in dit geval “de schadeverwekker betaalt”.

Op de rechtszitting van 10 januari 2025 vroeg de beklaagde om de berekening van de eerste rechter aan te passen, in die zin dat de waarde van de bonte kraai en de gaai volgens hem lager moeten zijn, nu deze vogels volgens het Soortenbesluit in bepaalde omstandigheden mogen worden bestreden. Het hof gaat hier op in voor wat betreft de gaai, maar niet voor de zwarte kraai. Het Soortenbesluit voorziet enkel de eventuele bestrijding van de *zwarte* kraai, maar niet van de *bonte* kraai. Wat de gaai betreft, is bestrijding mogelijk gedurende een beperkte periode van het jaar en onder strikte voorwaarden. Het hof herleidt de waarde van de gaai daarom met 1.500 euro, wat het totale door de beklaagde verschuldigde bedrag brengt op 62.545,06 euro. Het hof doet dit bedrag toekomen aan het Minafonds. Deze compensatie herstelt de wettige toestand.

Toegepaste wetsartikelen:

Het hof maakt toepassing van de hiervoor aangehaalde artikelen en van de artikelen:

- 211 Wetboek van Strafvordering,
- 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

Perken van het hoger beroep:

De saisine van het hof is beperkt tot de strafmaat, de bijdrage aan het Slachtofferfonds en de herstellvordering.

Beslissing van het hof:

Het hof,
rechtsprekend op tegenspraak,

verklaart de beroepen ontvankelijk en beslist over de grond ervan als volgt:

wijzig het beroepen vonnis voor zover bestreden **als volgt**:

op strafgebied:

veroordeelt de beklaagde (naam) voor de telastleggingen A, B, C, D, E, F, G en H samen tot een **geldboete** van 3.000 euro, vermeerderd met 70 deciem en zo gebracht op **24.000 euro**, of een vervangende gevangenisstraf van drie maanden;

verklaart alle in beslag genomen goederen en dieren verbeurd, met uitzondering van de dieren in beslag genomen op grond van de CITES-wet, overeenkomstig artikel 42, 1° Strafwetboek;

verklaart alle voor de bewezen verklaarde inbreuken op de CITES-wet in beslag genomen vogels (dood of levend) verbeurd op grond van artikel 6, § 4 van diezelfde wet;

veroordeelt de beklaagde tot betaling van de onkosten van de terugzendingen die niet door de staat van uitvoer werden betaald, tot de kosten van expertises, van het vervoer naar de bewaarcentra, van het slachten, van het vernietigen en van de bewaring tot aan de datum van dit arrest, met betrekking tot de vogels waarvoor hij veroordeeld werd;

veroordeelt de beklaagde (naam) voor de feiten van de telastlegging I samen tot een **geldboete** van 2.000 euro, vermeerderd met 70 deciem en zo gebracht op **16.000 euro**, of een vervangende gevangenisstraf van drie maanden;

legt de beklaagde (naam) een **definitief verbod** op tot het **houden van dieren**, met uitzondering van het houden van twee honden als huisdier, onder verbeurte van een dwangsom van 200 euro per dag bij overtreding van dit verbod;

veroordeelt de beklaagde (naam) tot betaling van tweemaal een bedrag van 25 euro, vermeerderd met 70 deciem en zo gebracht op 200 euro als bijdrage tot de financiering van het fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders;

veroordeelt de beklaagde (naam) tot betaling van de kosten van de strafvordering in hoger beroep, voor het openbaar ministerie begroot op 305,38 euro;

wat betreft de herstellvordering:

veroordeelt de beklaagde (naam) met toepassing van artikel 16.6.6. Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid tot het herstel van de natuurschade door betaling van 62.545,06 euro aan het MINA-fonds, dit binnen een termijn van zes maanden na het definitief worden van dit arrest.

Kosten beroep:

Afschrift vonnis:	€ 204,00
Afschriften akten HB:	€ 6,00
Opstelrecht ber. bekl.:	€ 35,00
Dagv. bekl.:	€ 32,62
	€ 277,62
+ 10 % :	€ 27,76
Totaal :	€ 305,38

Dit arrest is gewezen te Gent door het hof van beroep, tiende correctionele kamer, samengesteld uit raadsheer Bart Meganck, als waarnemend kamervoorzitter, raadsheren Mieke Butstraen en Marlies Vanden Avenne en in openbare rechtszitting van **7 februari 2025** uitgesproken door wnd. kamervoorzitter Bart Meganck, in aanwezigheid van Jan De Clercq, advocaat-generaal, met bijstand van griffier Leentje Mouton.

Leentje Mouton

Marlies Vanden Avenne

Mieke Butstraen

Bart Meganck